

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT
GLASLO IN LASTENINA SLOVENSKE
NARODNE PODOBNE JEDNOTE

Organ of and published by the Slovene
National Benefit Society

Subscription rates: for the United States
(except Chicago) and Canada \$6.00 per year.

Advertising rates on agreement—Manuscripts
will not be returned.

Member of the Federated Press.

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS.

138

Detam v oklepaju, na primer (Feb. 25,
1933), poleg vsakega imena na naslova pomeni,
da vam je s tem datumom potekla
narednina. Ponovite jo pravočasno, da se
vam list ne ustavi.

Domač drobiž

Pisma na pošti

Chicago.—Na čikaški pošti
l-mata pismo Frank Karun (No.
23) in Anna Pavlič (No. 39), ki
sta morda Slovenca. Po pismo je
treba iti na glavno pošto, vprašati
za "advertised mail" in povedati
številko, ki je tu navedena.

Rojakinja umrla

Joliet.—Tu je umrla Rose Tur-
kovič, stara 37 let in rojena v
Jolietu. Podlegla je operaciji, ki
je bila izvršena pred enim ted-
nom. Zapušča moža, sina, ma-
ter in več bratov in sester.

Marksova proslava

Chicago.—Prihodnje nedeljo
popoldne je v dvorani SNPJ spom-
inaska proslava petdesetletnice
smrti Karla Marksa. Bogat pro-
gram. Na tej proslavi nastopi
tudi češki delavski pevski zbor
"Karl Marx."

Nov grob

Cleveland.—Po kratki bolezi
ni je umrl Anton Udovič, po do-
mače Vudič, star 69 let in vdov-
ec. Zapušča sina in hčer.

Majska publikacija

Chicago.—Delavska tiskovna
družba, ki publicira Proletarca,
izda letos posebno publikacijo v
obliki revije in z naslovom "Maj-
ski glas." Publikacija bo ime-
la največ 54 strani in cena iz-
vodu bo 20c. "Majski glas" pri-
nese zanimive članke, leposlov-
ne pribepravke, zgodovinske podat-
ke, razno drugo gradivo in sli-
ke; imel bo tudi članek o pri-
hodnji konvenciji SNPJ. Izide
sredi aprila. Sodelujejo ameri-
ški in starokrajaki sodruzniki.
"Majski glas" se bo tiskal v ti-
skarni SNPJ.

Pivska industrija uposli
milijon delavcev

Oživljena industrija z mnogimi
pritičnimi daje velike obete

Chicago.—Zakonito pivo pri-
de na čep 7. aprila v Illinoisu
in vseh drugih državah, ki do te-
ga časa pometajo s starimi pro-
hibicijskimi zakoni in sprejmejo si-
stem licenc in prodajanja zakon-
ite pijače.

V Chicagu odpre vrata sedem
starih pivovarn in poleg tega se
pripravlja za obrat okrog pet-
najst novih. Dolge vrste brezpos-
elnih stoje dan za dnevom pred
starimi pivovarnami. Kakor po-
ročajo, bodo pivovarne v vseh
državah uposile milijon delav-
cev; to pa še ni vse. Tovarne, ki
izdelujejo sodčke, steklenice,
steklene posode, kapice itd., bo-
do potrebovale tisoče delavcev.
Ampak upanje, da se vrne a
delo vsa tista armada delavcev
v pivovarnah in pritičinskih to-
varnah, ki je bila pred prohibi-
cijo, je zelo majhno. V zadnjih
letih so se pojavile številne iz-
najdbe za strojno produkcijo
vseh teh izdelkov, ki bodo od-
vzele zaslužek tisočerm. Pivo-
varne imajo večinoma novo ma-
šinerijo.

Pivovarne bodo plačevale ti-
soč dolarjev letne licence in po-
leg tega pet dolarjev federalne-
ga davka od vsakega soda piva,
ki drži 31 galon. Nato pride še
državni davek in lokalni davki.
Pivo bo kar pokalo pod butaro
davkov, zato ne bo tako poceni
kot nekateri pričakujejo.

Glasovi iz naselbin

Zanimive beležke iz raznih krajev

Rudarski boj v Illinoisu

West Frankfort, Ill. — Dne
17. marca je bilo pomotoma po-
ročano, da je pomožna postaja
zaprta in da hočejo progresivne
rudarje izstradati. Postaja ni
bila niti en sam dan zaprta.
Progresivni rudarji dobijo v
njej pomoč, namreč oni, ki so
zgrabili delo radi Lewisa. Pod-
pora se deli vsak petek. Dobijo
dovolj, tako da jim ni treba pre-
več pasove stiskati. Bolj so pa
lačni člani UMW, kateri delajo,
kajti obrat je skoro na ničli,
zaslužek slab, assessmenti pa vi-
soki. Čas je, da se bi tudi mi
pridružili progresivnim rudar-
jem, kateri se resnično trudijo
za rudarske interese, ne pa ka-
kor UMW, ki je na strani ope-
ratorjev.

Čas se bliža in upam, da se
bomo tudi v okraju Franklin
kmalu otrsli nazadnjaškega
Lewisa. Sedaj je samo nekaj
mož pri vsakem njegovem lo-
kalu, ki so plačani od Lewisa,
da nas držijo nazaj. Nekaj pa
je takih, ki se šli lansko jesen v
službo deputijev v linije čakati
na rudarje, ki so bili namenje-
ni v južni del okraja Franklin,
z namenom, da pridobijo tudi
nas za skupno progresivno ru-
darsko organizacijo. Na straži
je bilo vespoleo deputijev in
med njimi so bili tudi rudarji.
Le-ti se boje progresivne akcije.
Sedaj se boje, da jih bodo pro-
gresivni rudarji grdo gledali in
da imajo imena vseh zabeležena.

Treba je pripomniti, da so de-
putiji rudarje pridobili na svojo
stran z žganjem, katerega so
imeli dovolj v mestni hiši. To
je pravica in spoštovanje fede-
ralnega zakona! — V našem o-
kraju smo tudi imeli glasovanje
glede unij. Kako je izpadlo, mi
sedaj še ni znano, mislim pa, da
je večina za progresivno unijo.
Zelim, da bi do 1. aprila imela
progresivna unija še več uspe-
ha, tako da bodo operatorji pri-
slijeni podpisati s njo pogodbo,
Lewisova unija pa naj izgine s
površja v Illinoisu in drugod.

Lewisovi pripadniki in gang-
sterji so dne 17. marca na po-
možni postaji pobili osem šip v
oknih. Istega dne je bilo več
oseb zaslišanih v mestni hiši,
ker so jih napadli Lewisovi pre-
tepači. Prišli so možje iz
Springfielda.

John Smodila.

Brezposelnostno zavarovanje

Akron, O.—Izčrpek zapisnika
skupnih društev in klubov za
brezposelnostno zavarovanje in
starostno pokojnino v Akronu,
Ohio, z dne 23. feb. 1933. Seja
ob 7.30 zvečer. Vsi zastopniki
navzoči, razen enega. Zapisnik
prejane seje sprejet.

Poročila zastopnikov. Poro-
čajo, da od društev, pri katerih
so se udeležili sej, ni bilo povolj-
nega uspeha, pač pa je upanje,
da se jih s časom pridobi za to
akcijo. Odzvalo se je društvo
"Triglav" št. 48 SNPJ in poslalo
zastopnika na današnjo sejo.
Brat tajnik poroča, kot je raz-
vidno, da nimamo dovoljnega
uspeha za pridobivanje drugih
organizacij v to akcijo. Mogoče
vsi ed tega ne, ker se ne strinja-
jo s sedanjim odborom. Vsi ed
tega predlaga, da se izvoli dru-
gega tajnika. Soglasno je bila
izvoljena za tajnico sestra Mar-
garet Petrich; podtajnik je Joe
Jereb.

Br. tajnik poroča, da je prejel
pismo in petičljo od br. J. Ter-
bizana iz Clevelanda, Ohio, ki
pravi, da ga veseli, da smo usta-
novili organizacijo, katere nalo-
ga je, bojevati se za izboljšanje
delavskih razmer. Priporoča, da
bi sklicali javen shod, ako se
nam vidi umestno. Se vzame na
znanje.

Br. Jereb priporoča, da se pri-
redi piknik sredi poletja. Ena
tretjina dobička bi šla v akcijs-
ko blagajno, dve tretjini pa za
najbolj potrebne. Sprejeto, da
se piknik priredi in da delujemo
na tem, da prej pridobimo bar-
bertonska društva v to akcijo,
kolikor jih bo mogoče dobiti.

Sprejeto, da se zapisnik dan-
našnje seje da vsem zastopni-
kom, da ga dajo v njihova gla-
sila.

Prečita se pismo dr. senator-
ja Boycha iz Columbusa, O., v

katerem poroča, da bo deloval
na to, da se ideja za brezposel-
nostno zavarovanje in starostno
pokojnino uredi. Pismo se
vzame na znanje.

Prihodnja seja se vrši 30.
marca na 2166 Manchester rd.,
Akron, Ohio, ob 7. zvečer.—Ker
je dnevni red izčrpan, br. pred-
sednik zaključil sejo ob 10.10
zvečer.

Lee Bregar,
zapisnikar.

S konvencije farmarske lige

Gleason, Wis. — Dne 5. in 6.
marca se je vršila v Madisonu,
glavnem mestu Wisconsinu, kon-
vencija Združene farmarske li-
ge (United Farmers' League),
katere sem se udeležil kot dele-
gat. Ta konvencija je bila za se-
danje rešne čase velikega pome-
na. Bič kapitalizma tepe farmar-
je kot delavce in občutimo ga
vsi. Navzoči delegatje so zastop-
pali različne grupe in skupine,
katerih namen je bil, da se vsi
združimo v eno stranko, farmar-
ji in delavci, pod okriljem far-
marske lige. Pri tem se ne gle-
da na verska prepričanja, kajti
naš glavni cilj je: združenje vse-
ga trpečega ljudstva v eno stran-
ko, da se tako vsi skupaj bori-
mo proti našemu skupnemu so-
vražniku kapitalizmu, ki hoče u-
ničiti in zaslužiti nas in naše
otroke.

Vsak lahko uvidi, da je tako
združenje tako potrebno po-
trebno vsem prizadetim kot
vsakdanji kruh. Vsi delavci ce-
lega sveta so tepeni enako, še
hujše pa bo, ako ne pride do
združenja. Tu ne gre za stranki-
no ime, pač pa za to, da bo za
dobrobit večine. Kdor najbolje
dela za večino, ta naj bo tudi
naš voditelj. Zato pa se združi-
mo vsi zatirani, ne glede na ve-
ro ali plemo, v eno močno stran-
ko.

Ob tej priliki si lahko pred-
stavljamo voz, v katerega so
vpreženi konji spredaj, zadaj in
na obeh straneh. Vsi štiri pari
konj vlečejo voz hkrati vsak v
svojo stran, voz pa ostane na
mestu. Jasno je, da morajo ko-
nji biti upreženi le spredaj sku-
pno; pa se bo voz hitro pomak-
nil naprej. Enako je s strankami.
Dokler ho vsaka stranka trditi
svojo nezmotljivost, toliko časa
bomo stali vedno na enem in i-
stem mestu. Torej je združenje
necesno potrebno za skupen
uspeh. Zato priporočam, da se
združimo v eno nepremagljivo
stranko — stranko delavcev in
vseh ostalih trpinov — katera
nas bo vodila do zmage in do ci-
lja pravice.

Ako bo delavstvo še nadalje
pustilo voz stati na enem mestu,
bodo prišle še hujše razmere za
nas vse in pa prava sužnost. De-
lujmo skupno, da se čimprej voz
premakne z mesta. Da se povr-
nem k poročilu z omenjene kon-
vencije, omenim, da so bile za-
stopane razne grupe in skupine,
le socialistična stranka ni bila
zastopana. Kaj je vzrok, mi ni
znano. Pač pa želim vprašati ro-
jake v Milwaukeeju in okolici,
zakaj niso poslali svojega dele-
gata na dotično konvencijo v
Madison. Kaj je bil vzrok? Šaj
je vendar mnogo naprednih ro-
jakov v Wisconsinu. Na konven-
ciji je bilo omenjeno, da je bila

tudi soc. stranka povabljena, da
pošlje svoje zastopnike. Mislim
sem, da bo prišla večja skupina
slovenskih delegatov na to kon-
vencijo v Madison, tako da bom
imel priliko z njimi se seznaniti,
pa žal ni bilo niti enega. Gle-
de tega bi želel, da se v javno-
sti kaj omeni. Ali niso rojaki ši-
veči v Wisconsinu že dovolj tr-
peli v sedanji krizi, ali morda
čakajo kakšnega menijo ali Mo-
zesa, da nas popelje v obljuje-
no deželo. Čas je, da se združi-
mo in da skupno nastopimo.

Konvencija v Madisonu se je
vršila v najlepšem redu. Naš
glavni cilj je bil, da se združijo
vsi farmarji in industrijski de-
lavci. Upam, da smo naš namen
dosegli. Sprejet je bil predlog,
da se da 50 milijonov za brez-
poselne v mestih v Wisconsinu
in 50 milijonov za revnejše far-
marje, za brezposelnostno zava-
royanje in pa to, da niti eden
farmar ne sme biti izgnan s svo-
je domačije radi zapadlih dol-
gov. Sprejetih je bilo tudi več
drugih važnih predlogov. Naši
postavodajalci pa seveda odkla-
njajo vse te prošnje in pravijo,
da stric Sam je že suh. Gluhi so
in bodo ostali gluhi za trpeče
ljudstvo, dokler se masa ne zdru-
ži.

Delegatov na konvenciji je bi-
lo 218. Zame je bila ta konven-
cija nekaj posebnega. Ko smo
korakali od konvenčne dvorane
proti državnemu kapitlju, so bi-
la vsa okna občestnih poslopij
polna ljudi. Deputacija tridesetih
delegatov je nato šla v vlado-
no poslopije k uradnikom in jim
predložila zahteve, ki jih je spre-
jela naša konvencija. Ostala de-
legacija je ostala zunaj in po-
slušala izvratne govornike, ki so
bikali sedanje uredbo, da je se-
galo do mozga. Tudi malomeš-
čanski buržuji so bili zraven in
so poslušali s sklonjenimi glava-
mi. Čudno, da so pustili govor-
nike, da so povedali vladajočim
v obraz, kar pa se ne sme ome-
niti v javnosti. Ti govorniki so
bodo ostali v spominu za vedno.
Delegatje so bili v Madisonu
sprejeti kot se spodobi, nobena
zapreka ni bilo. Nekateri dele-
gatje so prišli na konvencijo k
nogam par sto milj daleč, vsi
rastrgani in razcepni — trpni
sedanjega časa.

Opozarjam vse delavce vseh
grup, socialistične in druge na
predno mislečo skupino, da se
združijo sedaj, dokler je čas in
da se pridružijo United Farm-
ers' ligi. Na svidenje na priho-
dnji konvenciji v Madisonu!

Louis Drobnik.

Izlet v Jugoslavijo

Johnstown, Pa. — Članstvo
društva "Triglav" št. 82 SNPJ
si je zazelelo, da obišče svoje
rojstne kraje in si je določilo za
ta izlet nedeljo dne 2. aprila. Za
zbirališče je določena dvorana
Slovenskega delavskega doma na
Moxhamu in odhod bo točno ob
7. zvečer.

Poleg članstva tega društva je
ujudno vabljena vsa naša publi-
ka, da se pridruži izletu. Vožnji
stroški so tako nizki, da jih sko-
ro vsak otrok premore, namreč
samo 5 in 10 centov, kar se pla-
ča pri vstopu.

Ko bomo dospeli v Ljubljano,
se bomo nekaj časa tam pomudi-
li, potem pa s posebnim vlakom
v lepi Zagreb. Ogledali si bomo

Sinclair Lewis, ameriški ra-
dikalni pisatelj in profesor
Noblove nagrade, ki poroča, da
pride nova vojna v Evropi leta
1935. V tej vojni bodo udeležene
Nemčija, Francija, Avstrija
in Ogrska.

to krasno mesto, kateremu tudi
pravijo "balkanski Pariz". Od
tam se odpeljemo v jugoslovansko
pristanišče Sušak (tiki Re-
ke), kjer se ukrcamo na parnik
in odjadramo ob obrežju sinje
Adrije doli v čarobno Dalmacijo,
kjer si bomo ogledali svetov-
no znano krasoto dvatisočlet-
ih mest, njih stavbe in trdnjave.
Iz boko Kotorske nas bodo po
vijugasti strmini avtobusi pelja-
li v krušno Črnogoro v Cetinje.
Tam si ogledamo dvorno palačo
kraljevega veličanstva Nikite.
Od tam pa se popeljemo skozi
Mostar preko Hercegovine v Bo-
sno, v glavno mesto Sarajevo,
kjer si bomo privoščili nekoliko
turške kave. Od tam pa v Beo-
grad in zopet nazaj v Slovenijo,
v Novo mesto, Ljubljano, Celje,
Gornji grad, Škofjo Loko, Cer-
nico, itd.

Dragi čitatelj se bo vprašal,
kako bo sploh tak izlet mogoč in
še tako poceni? Zadeva je čisto
enostavna.

SNPJ je tudi v tem oziru pre-
skrbela, da po možnosti ustreže
vsem, ki jim ni bila areča mila,
da bi obiskali svoj rojstni kraj,
imajo priliko pa vsaj na slikah
videti svojo rojstno domovino.
Ne zamudite te prilike! Pridite
pogledat stereotipne slike, h katerim
bo predeval br. A. Vidrič.
Gotovo je, da bo slov. tam-
buraški zbor iz prijaznosti so-
deloval ter podal nekaj krasnih
komadov, kar bo krajni užitek
še povečalo. Ne pozabite in pri-
dite! Ne zamudite. Imeli boste
krasen užitek.

Za publ. odsek,

A. Vidrič.

Zahvala

Sygan, Pa. — Ob priliki smrti
mojega nezabnega brata
Johna Pletraka, doma iz Škal pri
Velenju, je pevsko društvo Ilir-
ja zapelo nagrobnico ter se po-
slovalo od njega za vedno. Do-
končal je avojo delo, ki v seda-
njih časih ni bilo lahko. Bil je
dober član SNPJ in treh drugih
podpornih organizacij. Udelež-
ba pri pogrebu je pokazala, da
je bil prijatelj mnogih v nasel-
bin. Dožnost me veže, da se kot
njegova sestra najiskrenejše za-
hvalim vsem, ki so ga obiskali
pri bolniški postelji in ga spre-
mili na njegovi zadnji poti.
Dragi brat naj počiva mirno v
tuji zemlji. Ohranimo mu tra-
jen spomin! Zahljuča sestra,

Amalia Horvat.

Zahvala

Milwaukee, Wis. — Dela ni in
tudi ne kaže, da se ga bo dobilo,
četudi je na krmila novi pred-
sednik z njegovim novim "di-
lom". — Želim se zahvaliti pri-
jateljem in znancem za prijeto
presrečenje, katerega so mi
priredili dne 11. marca. Kaj ta-
kega nisem pričakovala. Nepri-
čakovano sem se znašla v druž-
bi veselih prijateljev ob oblo-
ni mizi z najboljšimi stvarmi,
muzikant Gorec pa je veselo i-
gral na harmoniko. Ta dogodek
mi bo ostal za vedno v spominu.
Iskrena hvala vsem, ki so ga e-
mogočili.

Francos Udovič.

Bodoči izumi

Določanje spola novorojenca
fotografiranjem miši

Znanost, ki nam je po-
na osnovi vsakovrstnih va-
žarkov neštete pridobitve
noga časa, še ni stara sedem-
set let in lahko si mislimo,
bodo njene pridobitve v
desetih letih, ki nas ločijo
konca tega stoletja, naj-
dvakrat številnejše in dve-
belj fantastične. Vseh mo-
valovanih in žarkov še danes
smo odkrili in tako si lahko
ne predstavljamo nekateri-
jih, bo znanost spoznala in
v rabe do konca tega stoletja.

Tu bi bili n. pr. čarji, ki
dajali možnost vplivati na
novega zemljana že v mater-
telesu, in spet drugi čarji, ki
ga obenem napravili imuno
vse življenje in za vse na-
ve boleznih tega sveta.
šloveski rod bo od vsega po-
ka neprimerno bolj zdrav,
poren in vesel nego je danes.
Kakor mu je znanost s miš-
nom in lečami potencirala
sookratne in milijonske
sluh in vid, tako mu bo v
lednem času izbristila tudi
ga čute, ki smo jih do danes
nemerjali. Zakaj bi n. pr. ne
gli pomnožiti amoglijivost
ga tipa, okusa in vonja?
imamo danes valove, ki nam
mogočajo gledati in počuti
preko oceanov, tako morajo
valovi, ki lahko prenašajo
okus in vonj brezžično v pol-
ne daljave in ju tisočkratno
čajjo.

Nekoga dne bodo izumili
tako pripravo, ki bo beležila
fotografirala neposredno
iška miši. Že pred leti je
nost ugotovila, da izkove
človeška misel elektronske
ške tresljuje v možganih.
pravila je tudi že prve pos-
da bi te tresljuje lovila na
ljavo in jih prenašala v
možgane. Ti poskusi so ime-
hor samo nedavno poročali,
zadovoljen uspeh. Tako
pričakovati, da bodoči miši-
pesnik ne bosta več potrebo-
perasa in papirja, da bi na
la svoje mišli. Te se bodo
mojše preprostih aparatov
srednje spreminjale v
kajjivo, film in se bodo v
bliki brezžično prenašale
določene kraje in ljudi. De-
nja telepatija je navadno
sko igračkanje s tem, kar se
obeta v tem področju.

Ali so te napovedi preveč
tastične in brez vsake stro-
podlage? Pomisliti moramo,
bi dejal katerikoli sodobnik
leona ali še poznejših časov,
bi mu kdo tedaj rekel, da bo
vestvo nekoč gojilo povzro-
lja najstrašnejših bolezni v
klinikah in jih gledalo pod
večalnim eteklom; da se bo
vek pogovarjal s človekom
kraj Oceana in da bo bes-
nezaslišano bratno tekla ob-
ki bo ležala na dnu Oceana
da bo človek končno lahko
vil s človekom in ga videl
Oceana brez pomoči vsake
šee.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Eveleth, Minn., A. St. —
tro, Knafljeva ulica 5, Ljubi-
na, Jugoslavija.

Wisconsin, Nevednek. —
1. Nekaj čez dve pod ničlo,
lika je sledoča: pri Fahr-
ki velja v Ameriki, voda se
ne pri 32 in zavre pri 212.
Celziju pa voda zmrazne pri
zavre pri 100. Kadar ho-
vedeti razliko, odštejte 32 in
močnite s petimi devetin-
Št. 2. Monakovo je v
Muenchen, Bavarska pa
— Št. 3. Primorska se je
vojno delila: Trst in Grad-
Goriška z Gorico in Istra s
nom (gl. mestom).

Živega petelina je jedel
V Aarhusu na Dansko
stavil neki fant s svojim
rišem, da bo pojedel živega
petelina. Tovarš, ki ni verjel,
se moglo kaj takega spusti-
radoveden čakal, kaj prvi
je ujel žival, povezal petelina
motvosom, vzel v roke
noč ter rezal petelina pri
bilcu in nosil kos za kos
usta. Tovarš, ki ni pre-
takine neusmiljenosti, ki
na policijo in ovdaji sročeno
je oba zaprla.

Potres v Kaliforniji: rešilno moštvo išče mrliča med razva-
linami v Long Beachu.

Vesti iz Jugoslavije

(Glasna poročila iz Jugoslavije.)

Uprava glade demonstracij akademikov

Ljubljana, 2. marca.

28. novembra lani so se na univerzi spet demonstracije. Demonstracije so hile zaradi dogodkov v kaznilnici Sremske Mitrovice, kjer je bilo za več let mnogo komunistov in Slovencev in drugih. Uprava kaznilnice poletno. Uprava kaznilnice poletno. Uprava kaznilnice poletno.

Tako je slovnica izrezala obtoženega dalmatinskega akademika. Detektivom torej ne preostane drugega, kakor da se grede učiti slovnice hrvatskega jezika.

Prvi jezuitom. — Kakor znano, je bil v skupščini stavljen predlog, naj se izžene vse jezuite iz Jugoslavije. Pri tem so trdili, da je med njimi tudi mnogo španskih jezuitov, ki so morali iz Španije sbežati in so se — kakor vsi podobni emigrante — zatekli v Jugoslavijo. Katoliški tisk to zanikava in trdi, da v vsaj provinciji jezuitov v državi ni niti enega španskega redovnika. Glavni načelnik jezuitov pri nas je dal celo javno izjavo, da je v Jugoslaviji le 192 članov jezuitov, od teh 77 patrov, 48 klerikov in 67 laikov. Tako trdi katoliški tisk. Dejstvo pa je vendar, da so jezuiti s Španskega iskali pri nas naselbino zame in so hoteli kupiti parcelo s poslopjem v Mariboru. Tisti, ki so stavlili predlog o izgonu jezuitov, naj bi stavili tudi predlog o izgonu vseh ruskih emigrantov, ki jih je več tisoč in so skoro vsi — vsaj kar je inteligence — v državnih službah. Z izgonom jezuitov bi radi dosegli predvsem to, da bi njih vpliv na mladino zatrli.

Reparacijski umor. — Posesnik Simon Žnidar iz Ješkova je odšel v Slovenako Bistrico, kjer je hotel dvigniti večjo vsoto denarja. Z njim je šla hči Marija. V hranilnici je dobil Žnidar je majhno vsoto denarja in zgodaj popoldne sta se vračala s hčerjo domov. Hči je že spoznala opazila, da ji ima neki neznanec sledi, in je opozorila očeta na to. Sredi poti pa je neznanec stopil hitreje in nena doma je prišel precej velik kamen Žnidarju v glavo. Posesnik je omahnil in se nezavestno zgrudil na tla. Neznanec je tedaj priskočil, pahnil hčerko v potok, še poprej pa jo je bil dvakrat sunil z nožem. Marija je klicala na pomoč. Slišal je onstran gozda posesnik Kmetec, ki je prihitel. Tedaj je neznanec napadel, da je zbežal proti Laporju. Nezavestnega Žnidarja so prenesli v neko hišo, a preden se je prišel zdravnik, je posesnik Žnidar že umrl. Neznanega napadalec še zdaj niso mogli izslediti.

Uboj v pustnem veselju. — O pustni nori staro in mlado. V ptujski okolici imajo celo navado, da v tem času posesniki prireajo nekake domače zabave. Tako je priredil doma v svoji hiši tudi posesnik Peter Cvetko v Novi vasi pri Sv. Marku nekakšno pustno zabavo ter povabil znanke k sebi. Pili so in plesali, in vse bi se najbrž kar lepo končalo, če ne bi prišli izvivat fantje iz Stojncev. Okrog enajstih zvečer so se namreč pojavili pred hišo trije fantje iz Stojncev s odprtimi noži v rokah. Hoteli so tudi plesati. Pustili so jim. Nena doma pa je nekdo od teh fantov sunil z nožem proti nekemu posesniku, sadel pa je 39 letnega posesnikova sina Franca Mežnariča in mu zadal veliko rano na prsih. Komaj so ranjenca prepeljali v ptujsko bolnico, je izdihnil. Prerezano je imel žilo odvodnico in je ranjenec podlegel notranji izkrvavitvi.

Zenski punt v Konjicah. — Konjiški okraj je bil v Sloveniji tisti okraj, ki je ob zadnjih volitvah novembra 1931. izkazal največjo volivno abstinenco. Udeležba volivcev je bila silno pičila. Če se ne motimo, je jedva kakih 20% vseh volivcev prišlo na volišče. Premoč imajo klerikale, ki imajo v tankajznejših duhovnikih dobre organi-

zatorje, v pristaših dobre vernike, ki poslušajo besede in migljaje duhovnikov kot ukaze. Po zadnjih volitvah je šolaka oblast tri duhovnike odstavila kot veroučitelje in je tako v šoli izostal pouk veronauka. To je bila priložnost za nove manifestacije klerikalne moči v tankajznejšem okraju. Ker so namestu katehetov poučevali veronauk navadni učitelji — so klerikalec organizirali demonstracije proti temu, da bi vero učili učitelji, in proti odstitvi katehetov, katerim edinim zaupajo versko vzgojo svojih otrok. In tako je prišlo do "ženskih pohodov". Okrog sto kmetic in nekaj kmetov je prišlo 26. septembra lanskega leta pred ljudsko šolo v Konjicah, kjer so kričale nad šolako upraviteljico, češ, zakaj je moral proč katehet Bohanec. Grozile so, da ne bodo pošiljale svojih otrok v šolo k napačnemu veronauku. Nekatere so svoje otroke kar napodile iz šole domov. Čez tri dni pa so ta avdij pohod ponovile, a topot so se napotile pred okrajno glavarstvo, kjer so zahtevale, da morajo govoriti z glavarjem. Glavar je bil pripravljen sprejeti deputacijo žensk, a ker se te ni so morle združiti za delegatke ali pa sploh tega niso marale, so zahtevale, da sprejme vse ženske na razgovor. Orožništvo je množico razganjalo, toda množica je v strnjelih vrstah odkorakala pred pisarno odvetnika dr. Mejaka, staroste konjiškega Sokola, in tamka zahtevala od dr. Mejaka pojasnil, zakaj so morali kateheti iz službe. Množica je medtem že narasla. Nekaj žensk je stopilo celo v pisarno dr. Mejaka in mu očitalo, da je odstavitev katehetov kriv Sokol, ki hoče pahniti križ iz šole. Zenske so kričale, dr. Mejak pa jih je opozoril, naj se pokore zakonom in naj poiščejo zadoščenja zakonitim putem. Zenske pa se tudi po-pojasnjevanju niso hotele raziti. Zato je dr. Mejak pozval orožnike, naj spravijo ženske izpred njegove pisarne proč. Po precejšnjem trudu se je orožnikom le posrečilo. Od te množice žensk je bilo 31 kmetic ovadenih sodišču, od moških pa samo Franc Furman iz Konjiške vasi, ki je zelo kričal in pred Me-jakovo pisarno vzklikal: "Pri-mite tega hudiča!" Teh 32 oseb je prišlo dne 22. februarja pred okrajno sodišče v Konjicah. Razprava se je vršila ves dan, naslednji dan pa je bila izrečena obsodba: sedemnajst žensk je bilo obsojenih in sicer največ do deset dni, nekaj žensk je bilo oproščenih, edini moški obtoženec Furman pa je bil obsojen na 7 dni zapora. Kazni pa so izrečene pogojno. Proti štirim osebami, ki jih na razpravi ni bilo, so bo vršila razprava posebej. Tako se glasi prva obsodba tega "ženskega pohoda" v Konjicah. Stvar bo obravnavalo še okrajno sodišče v Celju.

Agitirajte za Prosveto!

Zakladni tajnik Woodin, ki je še lani vajal za nasprotnika inflacije, opazuje Roosevelta, ki podpisuje bančne reforme z inflacije vrud.

Boj podganam

Sovjetske oblasti so napovedale uničevalno vojno podganam in mšim. Z velikimi oglasi po listih objublajo vaskovratne nagrade v denarju in blagu tistim, ki bi izumili učinkovitejši sistem paati, in tistim, ki bi ubite šivali oddajali na določenih mestih.

V službi režima

Reški vicepodežat odv. Ramine Antonini je podal ostavko na svoj položaj. Prezvel je mesto legalnega zastopnika reške mestne hranilnice. Njegovi redni dohodki so se podvojili, poleg tega pa so mu oblasti izrasile še pohvalo za njegovo dosedanje delovanje v službi režima.

Ali ste že naročili Prosveto ali Mladinski list svojemu prijatelju ali sorodniku v domovino?

To je edini dar trajne vrednosti, ki ga za mal denar lahko pošljete svojem v domovino.

NA PRODAJ ALI V ZAMENO

Imam 5-6 sobno hišo. Zamenzam za manjšo hišo z malim doplačilom. Garuja za dve karti. Oglasite se na: 1855 So. 56th Court, Cicero, Ill.

Poslanec Farmer-Labor stranke pod ognjem

Kritizirajo jih voditelji gibanja, ker so se izneverili farmerjem in delavstvu

Minneapolis, Minn. — Na shodu farmarsko-delavske stranke, kaje bil sklican v svrhu protestiranja proti izneverjenju državnih poslancev, ki so bili izvoljeni na njeni listi, je bilo izrečnih mnogo trpkih besed proti njim. Shod so sklicali okrajni legislativni odseki stranke.

Tajnik državne delavske federacije G. W. Lawson je rekel, da je bilo v legislaturi predloženih 39 zakonskih osnutkov na iniciativo federacije in v interesu splošnosti. Od teh je definitivno prišlo pred zbornico le sedem predlog, sprejeta ni pa še nobena.

Poslanec Farmer-Labor stranke je najbolj kritiziral A. F. Lockart, urednik "Union Labor Advocate", ker poslušajo bizniške interese in so pristali na znižanje plač vladnim nameščencem od 5 do 30 odstotkov, kakor tudi na splošno. Rekel je, da so zastopniki velebiznis "vas (delavske poslance) omamili z dobrimi cigarami v svrhu, da vas pridobe za zaroto za diskreditiranje vašega gubernerja in vaše stranke.

"Namesto, da bi bili brezposelni sprejeli olajševalno zakonodajo, jo skušate še povečati s tem, da bodele stotine delavcev vrgli na cesto z znižanjem apropriacij, socialnih ugodnosti in plač.

"To ni nič drugega kot zarota za diskreditiranje farmarsko-delavske administracije pod krinko nižjih davkov. Zakon bi veljal 2 leti in prej ko poteče, se vrše pa volitve. Posledice cenege in alabo plačanega dela si lahko predstavljate. Vaša dolžnost je slušiti ljudem doma, ne pa bankirjem in davkoizmikalcem."

Ta poslušnost poslancev farmarsko-delavske stranke do plutokracije je logična prvič, ker je stranka zelo ohlapno organizirana in drugič, ker se je velik del demokratov preselil v farmarsko-delavske tabor. Stranka nima nobene kontrole nad člani niti nad izvoljenimi uradniki. V zbornici poslanci lahko delajo kar hočejo, prav tako tudi vsi drugi strankini zastopniki. Nad njimi ni nobene discipline kot jo na primer izvajajo vse resnične delavske stranke.

Stranka ima tudi zelo jalov program; nobene fundamentalne točke ni v njem. In kot je iz izvajanja urednika "Union Labor Advocate" razvidno, je še ta predikalen za poslance te stranke, ki je v bistvu nasledila le demokratsko stranko v državi. To se je pokazalo tudi pri zadnjih volitvah, ko so mnogi voditelji Farmer-Labor stranke delali roko v roki z demokrati. Podpirali so Roosevelta v zame-no za demokratske glasove za državno listo.

Slovenska Narodna

Ustanovljena 9. aprila 1904

Podporna Jednota

Imenje: 17. junija 1907
v dravni Illinois

2637-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. Tel. Rockwell 4904

GLAVNI ODBOR S. N. P. J.

UPRAVNI ODBEK:
 VINCENT CAINKAR, predsednik... 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
 FRED A. VIDER, gl. tajnik... 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
 BLAS NOVAK, tajnik bol. oddelka... 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
 JOHN VOGRICH, gl. blagajnik... 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
 FILIP GODINA, upravitelj glasila... 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
 JOHN MOLEK, urednik glasila... 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

ODBOJNIKI:
 ANDREW VIDRICH, prvi podpredsednik, 609 Russell Ave., Johnstown, Pa.
 DONALD J. LOTRICH, drugi podpreds., 1987 S. Trumbull Ave., Chicago, Ill.
 JOHN J. ZAVERTNIK, gl. sodravnik... 3724 W. 26th St., Chicago, Ill.

GOSPODARSKI ODBEK:
 FRANK ALESH, predsednik... 2124 S. Crawford Ave., Chicago, Ill.
 JOHN OLIP... 149 S. Prospect Ave., Clarendon Hills, Ill.
 JOSEPH SISKOVICH... 16118 Hantmore Ave., Cleveland, Ohio

POBODNI ODBEK:
 JOHN GORSEK, predsednik... 414 W. Hay St., Springfield, Ill.
 ANTON ŠULAR... Box 27, Arma, Kans.
 JOHN TRČELJ... Box 287, Strabana, Pa.
 FRANK PODBOJ... Box 61, Parkhill, Pa.
 FRANCES ZAKOVSEK... 1014 Adams St., No. Chicago, Ill.

OKROŽNI ZASTOPNIKI
 GEORGE SMREKAR, prvo okrožje... 127 Main Ave., W. Aliquippa, Pa.
 JOHN LOKAR JR., drugo okrožje... 1198 E. 170th St., Cleveland, Ohio.
 FRANK KLUN, tretje okrožje... Box 658, Chisholm, Minn.
 JOSEPH BRATKOVICH, četrto okrožje... R. 5, Pittsburg, Kans.
 FRANK KLOPČIČ, peto okrožje... Star Rt. 4, Box 31, Cla Elum, Wash.

NADZORNI ODBEK:
 FRANK ZAITZ, predsednik... 3630 W. 26th St., Chicago, Ill.
 HRAST ALBERT... Box 861, Las Vegas, Nevada.
 FRED MALGAI... 25 Central Park, Peru, Ill.

POZOR! — Korrespondenca z glavnimi odborniki, ki delajo v gl. uradu, se vrši tabele: VSA PISMA, ki so namenjena na gl. urad, se pošiljajo na predsedništvo. VSA DRUGA PISMA pošiljate na glavni, ki so namenjena za upravnega odbora in jednote volbe, naj se pošiljajo na gl. tajništvo. Vse zadeve, ki spadajo na bolnišnično področje, naj se pošiljajo na bol. tajništvo. Vse zadeve v zvezi s blaginjskimi posli, naj se pošiljajo na blaginjskivo. VSA PRITOŽBE glede poslovanja v gl. upravnem odboru naj se pošiljajo Frank Kalen, predsedniku nadzornega odbora. VSI PRIBIVI na gl. poborni odbor se naj pošiljajo na John Gordak, predsedniku pobornega odbora. VSI DOPISI in drugi spisi, namenjeni, naj se pošiljajo v splošno, kar je v zvezi s študijem jednote, naj se pošiljajo na "PROSVETA", 2637 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill. **NOTE:** Correspondence with the Executive Office should be addressed as follows: Communications for the supreme president should be addressed to him. All remittances of money and business concerning lodges and members other than sick benefit should be addressed to the secretary's office. Matters of sick benefit should be addressed to the assistant secretary. Financial matters under the jurisdiction of the treasurer's office should be taken up with him. Complaints concerning the work of the executive board should be addressed to Frank Zaitz, chairman of the Board of Supervisors. Charges, complaints and appeals should be addressed to John Gordak, chairman, Judicial Committee.

Socialistična rekonstrukcija v sovjetski Rusiji

Vlada bo v tem in prihodnjih letih posvetila veliko pozornost razvoju lahkih industrij

New York. — (FP) — Medtem, ko se gospodarski kaos širi v vseh kapitalističnih državah, pokazuje Sovjetska unija velik napredek in stalno izboljšuje položaj delavstva. Detajle načrta gospodarskega dela, katerega sta odobrila vrhovni ekonomski svet in državna komisija za ekonomsko planiranje, je objavila revija "Soviet Russia Today" v svoji zadnji izdaji. Velik del tega načrta bo vlada izvedla v tem letu.

Načrt določa povečanje industrijske produkcije za 16,5%, kar pomeni zvišanje vrednosti produkcije za \$2,500,000,000. Produktivnost se mora povečati za 14%, delavske mezdne za 9%, stroški produkcije se pa morajo znižati za štiri odstotke.

Vlada bo v tem letu investirala v industrije devet milijard dolarjev, produkcijo električne energije pa namerava zvišati za 25 odstotkov. Vlada ne namerava povečati obsega posejane zemlje, toda gledala bo na to, da bo vsak akter zemlje dal več pridelka. Pridetek žita na primer se mora povečati za 18 odstotkov.

Industrija strojev mora povečati produkcijo za 23 odstotkov, da se tako zmanjša odvisnost od uvoza iz inozemstva.

Število traktorjev, ki se rabijo na kolektivnih in državnih kmetijah, se mora povečati na 27,000. Sovjetska unija ima sedaj 200,000 kolektivnih in 6000 državnih kmetij. Tovarna, ki izdelujejo traktorje, bodo morale delati s polno paro, da doseže določeno kvoto.

V lahke industrije bodo sovjeti vložili 48% več kapitala letos kot lansko leto. Tempo razvoja težkih industrij se bo znižal od 22 odstotkov prve petletke na 14 odstotkov v drugi petletki. Prva petletka je postavila temelj težkim industrijam, sedaj pa bo vlada napela vse sile, da razvije lahke industrije, da odpravi občutno pomanjkanje živil in obleke ter tako ustvari pogoje za izboljšanje življenjskega standarda ruskih mas.

NA PRODAJ ALI V ZAMENO Imam 5-6 sobno hišo. Zamenzam za manjšo hišo z malim doplačilom. Garuja za dve karti. Oglasite se na: 1855 So. 56th Court, Cicero, Ill.

Tone Seliskar:

NASEDLI BROD

Roman v treh delih

PRVI DEL

1

Na dvorišče celjske vojašnice je prikorakala tretja stotinja sedem in osemdesetega pehotnega polka. Do pasu so bili vojaki pobrizgani z blatom, težki telečnjaki so jim viseli na hrbtih, kakor bi nosili vreče kamenja, jermena pušk so rezala v meso in dež je lil kar naprej — vruga, kaj ne bo nikdar nikoli konec tega pasjega vremena! Nad Savinjo je ležala gosa, mokra megla, park na oni strani kasarne je bil že skoraj ves gol. Z dreves na dvorišču so padale težke kaplje na čepice vojakov, voda se jim je cedila po laseh za vrat. Stali so v pozoru in tiho kleli. Oficirji v dežnih plaščih so počasi hodili ob vrstah in kadili cigarete. Bili so sitni od tega dežja in preklinjali so vražjega stotnika, ki jih je poslal v takem viharju na vajo.

Tedaj je straža ob vhodu pozdravila s puško in na belcu je mirno in ponosno prihajal na dvorišče stotnik Leschnigg. Oficirji so stekli k svojim oddelkom, šarži pa so z divjimi pogledi ošinjali svoje vode. Tišina je zavladala, rezka, ogabna tišina, ki se razceperi med ljudi vselej, kadar bi radi kleli na ves glas, a ne smejo.

Stotnik Leschnigg je bil avstrijski oficir; strog, oduren, nedostopen, krut vojščak, ki se ga je vse balo. Ni bil samo vojak. Bil je tudi vzgojitelj svoje stotnije, zarišče, v katerem naj bi bilo utelešeno vse, kar je vezalo in sklevalo kelih avstro-ogrske monarhije. Zato ni nikdar zamudil prilike, da ne bi z ognjevitimi besedami utrjeval in poglobljal ljubezni in spoštovanja do "presvetlega cesarja", ki je bil zanj posebej bog. Posebno tu v Celju, med to prekletu in umazano slovensko drhaljo, se je čutil še bolj poklicanega, da vcepilja vsem tem kmečkim buticam strah in pokorščino avstrijskem nemštvi, ki je prav tu pričelo poginjati in se ugonablja. Premalo je še Ambrosihschejev, Wretsarherjev, Smolniskerjev, Deschmannov! Kakopak, njegov oče je bil Lečnik, ampak on je Leschnigg, on je Nemec, on je Avstrijec.

Danes odhajajo na svoje domove. Tri leta so bili doma v tej kasarni. Tri leta jih je pojal po dvorišču in po okolici ter jih trpinčil v blatu, mrazu, dežju, snegu, solncu in prahu. Vse te Jošte, Goričane, Trbovce, Železnikarje. — Verfluchte Bande!

Snel si je kapuco s čelade, prihajal na sredo dvorišča in obstal. Njegove oči so vrtale vrste kakor podlasica svojo stezo skozi živo mejo, toda k sreči so bili vsi vojaki od blatnega pohoda tako umazani, da ni utegnil nobenega ozmerjati; zaradi tega je bil koj slabše volje. Fantje so stali kakor pribiti. Premočni so bili do kože, da jih je zeblo, in lačni; zdaj naj pa poslušajo še tega starega bedaka, ki je pravkar prilezel od svoje stare in ki se mu še na licih pozna prijetna toplota postelje, zakaj njegove oči so bile krmežljave in malce vnete.

Stotnik je vrgel glavo nazaj kakor njegov konj, kadar je defiliral pred generalom.

— Vojaki! Danes pojdeto domov. Preden oddete, preden zapustite vojašnico, vam moram spregovoriti nekaj besed, nekaj važnih besed, ki vam naj ostanejo do smrti v spominu. Tri leta ste nosili uniformo junaške avstrijske armade. Vojaki! Naša armada je ponos in dika Avstrije, zato ste z veseljem in ponosom nosili njeno uniformo! Bili ste vojaki njegovega velikanstva cesarja, našega ljubega vladarja. Da, vojaki, ko ste odhajali danes zjutraj na zadnje vaje, je že klecal presvetli ce-

vi. Bil je tako rekoč duša urada, čeprav je pripadal nižji kategoriji; zato tudi ni imel kaj prida plače. Pohval in priznanj mu res ni manjkalo, toda od njih človek ni sit, kaj šele da bi si z njimi privoščil spodoben dopust.

Vsaokletna remuneracija, ki so jo uradniki dobili v začetku poletja, je komaj zadoščala, da je poplačal dolgove, le so se mu nabrali med letom.

Če si ga videl, kako je šel po cestni, suh in droban in sklonjen naprej, zmerom z aktovko pod pazduho, s ostrimi naočniki pred kratkovidnimi očmi, s ponošeno obleko in kronično izhojenimi petami, bi ga prej imel za vtelešeno bedo kakor za uradnika. Vsakdo, kdor ga je takega videl, bi prisegel, da za tem nagubanim čelom ni prostora za druge misli kakor o dolgih vrstah števil, eksekucijah, tarokih, kvečjemu še za teme iz Haydnovih ali Mozartovih kvartetov.

Vsi njegovi tovariši, tudi nižji od njega, so imeli kakšno vso selje. Ta je strastno zbiral znamenke, oni je bil predsednik pevskega krožka, tretji je neprestano pripovedoval o galantnih dogodkih, o katerih njegov tovariš nikoli niso vedeli, kolikor je v njih resnice in koliko domišljije.

— Hoch! Hoch! Hoch!
— Abtreten!

Premočni fantje so se razbežali po dvorišču, potem pa skozi široka vrata po stopnicah v prvo nadstropje. Pometali so telečnjake s sebe in si odpenjali pasove bajonetov. Bili so trudni in jezni na ves svet, samo oni, ki so danes odslužili svojo vojaščino, so z veseljem vlačili mokre čunje s sebe, porivali svoje lezane kovčge izpod postelj in bili na znotraj že bolj v mestu ko v kasarni.

Justin Železnik je počenil kraj svojega civilnega zaklada in pričel zlagati obleko na posteljo. Vse, karkoli je spominjalo na vojaščino, je metal okoli sebe.

— Fantje, kdo hoče krtačo za komisne čevlje?

— Jaz! Daj sem! Meni, meni! so kričali oni, ki naj še ostanejo v kasarni.

— Pasto za gumb? Šivanke? Mast za škarpe?

Kaj bi s tem! Zdaj je konec. Zdaj pojde domov. Doma je oče, je mati, so sestre in bratje, so znanci in znanke, so domače hiše in ulice in vsa prijetna domačnost. To kar leze v človeka, kar žene ga, da bi se spustil v zrak in poletel kakor ptica v rodno gnezdo. In trgovina! Kako je vsega tega pogrešal!

— Klanjam se, milostljiva! Tri metre šifona? Samo primite, prvovrstno blago! Jamčim, milostljiva!

Naslonil je glavo v roke in zatisnil ušesa, da bi se za hip ubranil vse te glasne vojaščine, ki odmeva od težkih zidov. Nežno ganotje ga je prevzemalo pri vseh teh spominih, ga tlačilo in božalo, da je bil mehak in si je že v mislih slikal vso pot, ki jo bo preživel še danes, potem ko bo stopil na cesto svoboden, ko mu ne bo nič več treba paziti, da ne prezre kakega korporala. O, hudiča, kako je bil jezen na vse te šarže, ki so mu sedeli na vratu kakor klopi in ga gnjavili, sekirali, da je že mnogokrat segal po bajonetu, stiskal pesti in škrtal z zobmi, fe! Zdaj je konec! Konec vseh teh treh let!

Levo, desno, levo, desno... Eins, zwei, eins, zwei...

Uniforma... Puška... Vežbe... Manevri... Sto tisoč psovk... Komis... Arest...

(Dalje prihodnjik.)

več neka dama, lepa ko solnčna pomlad in elegantna kakor princesa.

S svojimi pojemajočimi močmi se je skušal vzravhati na zglavju, toda preden je utegnil izpregovoriti besedico, se je dama sklonila k njemu, ga nežno pogladila po laseh in mu rekla: "Florijan! Kaj me nič več ne poznaš? Ali me pa nočeš poznati?"

Dan za dnev, leto za letom čakam pri oknu in gledam, ko greš v pisarno in se vračaš iz nje. In vsak dan mi arce hitreje udari, kadar te od daleč zagledam, in vsak dan se iznova razžalostim, ko vidim, kako greš mimo, ne da bi me pogledal. Ali mar nisi čutil mojih vročih pogledov? O, vem, čutil si jih in samo iz zaničevanja do mene nisi hotel nanje odgovoriti, ker sem drugače vzela, bogatega Goldschmida z Glavnega trga, in ne tebe, ki sem te ljubila od mladih let! In zdaj, ko te že dneve in tedne nič več ne vidim, je moje arce razboleno in moje življenje prazno in pušto. Toda danes nisem mogla več udušiti svojega koprnenja in sem prihitala k tebi. Gledaj, dragi, na kolena se spustim pred teboj in te prosim: Ne zaničuj me! Zakaj, ni ga nearečnejšega bitja na širnem svetu od mene — že tisočkrat me je usoda kaznovala, da nisem takrat poslušala glasu svojega srca, nego lesk zlata! Odpusti mi in ne zaničuj me več! Po- slej hočem zmerom ostati pri tebi, za dečko ti bom, če me drugače ne maraš — samo ne podi me od sebe!"

Florijan se je blaženo nasmehnil, ko je videl, kako klečlepa in ponosna žena pred njim in joka.

Čutil je, kako ga bolezen popuša, in mahoma je bil močan, zdrav in mlad.

Vzdignil je damo k sebi in jo stisnil na prsi:

"Saj sem vedel, da boš prišla, draga. Čakal sem, potrpežljivo čakal, do danes. Da bi te zaničeval — kako bi ti mogel! Saj takrat nisi mogla drugače... Sama veš in čutiš: tudi jaz sem te ljubil leta in leta, samo upal se nisem dvigniti svojih oči k tvojemu lesku. In zdaj si prišla! Zdaj boš ostala pri meni do konca dni! Srečna hočeva biti, kakor še nikoli noben človek ni bil srečen... Pridi, ljubljena, ven pojdeva iz tega mesta, kjer sva toliko trpela, proč od tod v lepše kraje, v solnčnejše dežele!"

V tesnem objemu sta počasi odšla iz sobe; tako lagotno in veselo jima je bilo pri duši kakor še nikoli v življenju.

Peljal jo je dol po stopnicah, tam je čakal krasen avto, in šofer v obšiti livreji jima je odprl in se globoko priklonil pred njima.

Stopila sta v avto in Florijan Stern je po dolgih, dolgih letih naposled doživel izpolnitev svojih sanj...

Ko je zdravnik ob običajni uri pozvonil na siromašnem stanovanju davčnega aktuarja in mu je gospodinja odprla, si je brisala s predpasnikom solze iz oči:

"Prestal je, gospod doktor! Brez smrtnega boja, čisto rahlo je izdihnil. Le pogledjte ga, kako mirno leži!"

Zdravnik je odgnil mrljaški prt, ki ga je starika razprostrla čez mrljica: Florijan Stern je ležal tam, mrtev, toda v očeh mu je sijal tisti blaženi smehljaj, ki je dan samo spečim otrokom in odraslim ljudem v trenutkih največje sreče.

Vsaj to!

Gospa Jedrt bi bila rada mlajša kakor je v resnici. Ko so jo zadnjik pri neki priložnosti vprašali, koliko je stara, je izpovedala dosti manj let, kakor jih ima v resnici. Tedaj ji je njena hčerka šepnila na uho:

"Prosim te vendar, mama, pušti med tvojo in mojo starostjo vsaj devet mesecev vmes!"

O, te ženske!

"Ne," je Porenta branil ženske, "tako slabe pa tudi niso. Tudi ženska govori včasih resnico." "Ze mogoče," je pritrdil Brenta. "Toda zmerom samo o drugih ženskah..."

REKLAMNA NEVESTA

Ameriška novela. — Napisal Niels Meyn

"Ne gre toliko za to, da meni ustrezete," je rekel ravnatelj Ewans in prijazno položil roko mlademu možu na ramo. "Toda lahko bi napravili dobro delo mladi in lepi dami, ki bi ji ta zaslužek res prav prišel. Postavil sem ji en pogoj, ki ga mora izpolniti, preden jo vzamem v službo. Gre namreč za to, da se mora dve uri v tistem dnevnem času, ko je promet na ulicah najživahnejši, voziti kot nevesta v ženitovanjskem vozu po mestu. Imam posebne metode in sem ji obljubil pravega gentlemana kot spremljevalca. Dekle je čisto brez sredstev, če ne dobi hitro kakšne službe."

Inženir Jack William se je nasmehnil. Tudi on je bil ta trenutek brez službe, in utegnilo bo še dolgo trajati, preden katero dobi. Zato je pristal. Drugi dan naj bi prišel v "The Tip-Top-Magazin", kjer mu bodo dali frak, belo kravato, cilindar in vse drugo, kar naj zbuja videz srečnega ženina.

Jack ni slutil, da je ravnatelj Ewans uro nato poklical k sebi v pisarno lepo mlado damo, ki se je zdela res kot ustvarjena za inženirjevo družico. Maggie Stone je bila očarljiva. Bila je iz dobre rodbine, toda zdaj je bila čisto sama na svetu. Šele pred kratkim ji je umrl oče in neki alepareki odvnetnik ji je zapravil vso zapuščino.

"Storili boste dobro delo mlademu možu, ki je čisto brez sredstev, pa bi mu rad dal dobro službo, če prestane to preizkušnjo," ji je zatrjeval ravnatelj. "Samo po sebi se razume, da dobite dobro plačilo. On je samo pod tem pogojem pristal, da mu dam resnično damo za družico."

Maggie je pristala, čeprav stvar ni bila ravno po njenem okusu. Toda bila je dobrega srca in je hotela neznanцу pomagati, saj ji je ravnatelj dovolj nazorno naslikal njegov obupni položaj.

Drugi dan je vozil elegantni ženitovanjski voz z dvema belcema škozi mesto in povsod zbuval veliko pozornost. Dan nato se je prizor ponovil, toda potem je Williams odkril zadaj na vozu tablico z velikim napisom: "Kupite si poročno obleko v Tip-Top-Magazinu!"

Najzanesljivejše dnevne "Prosveti". Ali jih čitate vsak dan?

Ne izprašuj ga!
"Gospod plačlini! Gospod čilni! Ali mi lahko poveste, liko je ura?"
"Tako pride natak, ki že pri vaši mizi!"

KENTUCKY BURLEY TOBAC

"Od pridelovalca naravnost k Star Kentucky Burley tobaku, na, najboljši pridelak Kentuckije, dozoreli bogati listi — okusen in prijazen — s tistim doblim okusom in vonjem, ki se bit more le s "staranjem." Ni vimo, da še niste okuzili ali okusnejšega in bolj zadovoljivega baka v vašem življenju.

Posebna ponudba

PET FUNTOV KADILNEGA TOBACA

\$1

bogat, dozor, starostna moč

Naš stari Kentucky Burley ni več tovarniški tobak, kot ni naš d. jamačen, prost vseh kemikalij in drugih primesi, ki se navadno stro v potvorbi popolnosti, ki daje ali celo škoduje zdravju.

Rešujemo se metod kot se pradedje pri pripravljaju tobaku njihovo uporabo — sledi ostrih stih — ničesar ni kar bi pekla na ku ali kvarilo okus. Tisoče p. ljev tobaka po vsem svetu prina njegovi dobroti ob kajenju ali nju tega tobaka.

Mi pr. ZNIZAJTE VAŠE 1/2 jama TROŠKE TOBACA 1/2 ravno pridelo

kar odpravi osemnajst centov na pri davkih — ves izdelovalt. prekupčevalcev profit, kar pome vas 50% prihranitve če ne va. krasnih omotov, ne lepih riš, kakovost in ta v obilici.

DENAR HRANILNA CENA

KADENJE 6 lbs. Pošljite nam ALI za dolar in 1/2 ZVEČENJE \$1.00 poljono to pet funtov zavitek. Denar vako niste popolnoma zadovoljni.

Pet funtov starega Kentucky Burley je toliko kot 40 velikih vitkov za kajenje ali pa 50 za zvečenje.

25c

Pošljite 25 centov v bnu za en poskusni zavitek - milga ali nega - En poskusni tek vas gotovo prepriča.

INDEPENDENT TOBACCO GROWERS ASSOCIATION

McClure Bldg. Frankfort,

Prehľad vodi v pljučnik
Varnost za prehlade in študije
Drožilo čuva odprta, odprta s pmo zmožnosti! Vseeno

TRINERJEVO GRENKO VINO

V BLAGI SPOMIN PRVE OBLETNICE SMRTI

naše nadzve ljubljene mamice

MARIJE STANIČ

katera je preminula dne 24. marca 1932 v stari domovini v Podgorci na Primorskem. Mnogo solza se utrlje je iz naših oči, od kar Vas draga mama, več med nami ni, z Vami nam sreča je zamrla, ob kateri Vas pogrešamo, nepozabljena in draga mamica. Vaš grob nam solnce obovva, naš dom pa senca žalosti odvva, ni ne dneva ne ure, bilo od kar smo Vas zgubili, da bi mi na Vas pozabili. Bolest in te v srehi naših til, le tolažbe in prava sreča več med nami ni. — Žalostni ostali: Žalostni soprog in oče Josip Stanič in štiri hčere in en sin v domovini, tukaj pa žalujoča hči Pepca omožena Mihalich, 15418 Savaac Rd., Cleveland, O.

TISKARNA S.N.P.J.

SPREJEMA VSA

v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, častne knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugo.

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S. N. P. J., DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

Vas pojasnila daje vodstvo tiskarne Cene zmerno, unjako delo prve vrste

Pišite po informacije na naslov:

S.N.P.J. PRINTERY

2657-59 So. Lawndale Avenue
Telefon Rockwell 4964
Chicago, Ill.

Tam se dobe na željo tudi vsa ustnena pojasnila